

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

2025-12-03 Nr. NV-2813

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-25-1234(3) TAIS-25-12421(4)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL KELIŲ RINKLIAVOS DYDŽIŲ NUSTATYMO METODIKOS PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (toliau – Nutarimo projektas)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas 2025-10-31	Susisiekimo ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2025-12-02	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Nutarimo projektu siekiama patvirtinti Kelių rinkliavos dydžių nustatymo metodiką, kurioje nustatoma kelių rinkliavos dydžių, įskaitant infrastruktūros ir išorinių kaštų (išmetamo anglies dioksido (CO₂) kiekio kaštų), apskaičiavimo tvarka. Nutarimo projektas parengtas įgyvendinant 2025 m. birželio 30 d. priimto Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo (toliau – KPPPFĮ) pakeitimus, kuriais nustatyta, kad Vyriausybė iki 2025 m. spalio 31 d. patvirtina Kelių rinkliavos dydžių nustatymo metodiką (toliau – Metodika).

Įstatymo pakeitimams įsigaliojus kelių naudotojo mokestį pakeis kelių rinkliava ir turės būti nustatyti kelių rinkliavos dydžiai. Vadovaujantis Įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi Vyriausybės įgaliota institucija arba įstaiga, vadovaudamasi Metodika, apskaičiuoja kelių rinkliavos dydžius ir juos patvirtina.

Metodikos projektas parengtas atsižvelgus į Įstatymo ir 2022 m. vasario 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/362, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 1999/62/EB, 1999/37/EB ir (ES) 2019/520, kiek tai susiję su transporto priemonių apmokestinimu už naudojimąsi tam tikra infrastruktūra, (toliau – Direktyva (ES) 2022/362) nuostatas.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma:

- Patvirtinti Kelių rinkliavos dydžių nustatymo metodiką.

Kelių rinkliavos dydžiai apskaičiuojami įvertinant kelių infrastruktūros ir išorinių kaštų (išmetamo anglies dioksido (CO₂) kiekio kaštus) ir taikomi transporto priemonėms, kurių valdytojams KPPPFĮ yra nustatyta pareiga mokėti kelių rinkliavą pagal motorinių transporto priemonių kategoriją. Mokėtinas kelių rinkliavos dydis apskaičiuojamas pagal nustatytus kelių rinkliavos dydžius, atsižvelgiant į tam tikro tipo transporto priemone mokamais keliais nuvažiuotą atstumą kilometrais.

Infrastruktūros įmoka apskaičiuojama įvertinant metinius mokamų kelių infrastruktūros kaštus, t. y. metinius mokamų kelių infrastruktūros statybos ir plėtros kaštus (toliau kartu – metiniai kelių infrastruktūros statybos kaštai) ir metinius priežiūros ir eksploatavimo kaštus. Metiniai kelių infrastruktūros statybos kaštai apskaičiuojami vertinant metinį mokamų kelių infrastruktūros ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimą ir metinius kapitalo kaštus, kurie apskaičiuojami vertinant ilgalaikio turto grynąją vertę bei metinę valstybės ilgalaikių palūkanų normą. Be to, infrastruktūros įmoka apskaičiuojama įvertinant metinius kelių infrastruktūros statybos kaštus ir juos paskirstant pagal tam tikros kategorijos transporto priemonių daromą poveikį kelių infrastruktūrai. Vertinant kiekvienos kategorijos transporto priemonių daromą žalą mokamų kelių infrastruktūrai yra lyginamos transporto priemonių charakteristikos ir nustatomas kiekvienos kategorijos transporto priemonės poveikis mokamų kelių infrastruktūrai. Metodikos 2 priede pateikiami pakrautų transporto priemonių santykinio poveikio kelio dangos konstrukcijai koeficientai atitinka Vilniaus Gedimino technikos universiteto ataskaitoje pateiktus duomenis.

Išorinių kaštų (išmetamo anglies dioksido (CO₂) kiekio kaštų) įmoka yra nustatoma ir diferencijuojama atsižvelgiant į Direktyvoje (ES) 2022/362 pateiktas išorinių kaštų (išmetamo anglies dioksido (CO₂) kiekio kaštų) pamatines vertes.

Siekiant išlaikyti Lietuvos vežėjus konkurencingus kaimyninių šalių atžvilgiu, apskaičiuotiems kelių rinkliavos dydžiams taikomi Metodikos 1 priede nurodyti koeficientai. Nustatyti procentiniai koeficientai (nuo 100 iki 25 procentų) leidžia

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

laipsniškai diferencijuoti kelių rinkliavos dydžius pagal transporto priemonių taršos klasę ir tipą, taip pat sudaro prielaidas skatinti mažataršių ir netaršių transporto priemonių naudojimą.

Metodikoje siūloma kelių rinkliavos už pirminės žemės ūkio produkcijos, žemės ūkio produktų, skirtų tolesnei maisto produktų ar ne maisto produktų gamybai, pašarų gamintojų veiklai ir produkcijai realizuoti naudojamų transporto priemonių, elektra arba vandenilio dujomis varomų transporto priemonių naudojimui mokamais keliais dydžius nustatyti taikant kelių rinkliavos dydžio mažinimo koeficientą (0,5). Kelių rinkliavos už biometanu varomų transporto priemonių naudojimui mokamais keliais dydžiai dauginami iš 0,6.

- Igalioti Lietuvos transporto saugos administraciją pirmą kartą apskaičiuoti kelių rinkliavos dydžius, vadovaujantis kelių rinkliavos dydžių nustatymo metodika, ir juos patvirtinti iki 2025 m. gruodžio 31 d.

IGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Lietuvos transporto saugos administracija apskaičiuos ir patvirtins kelių rinkliavos dydžius.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas teiktas išvadoms gauti Finansų ministerijai, Teisingumo ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Aplinkos ministerijai, Konkurencijos tarybai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, asociacijai „Lietuvos keliai“, Lietuvos vežėjų sąjungai, Tarptautinio transporto ir logistikos aljansui, Lietuvos nacionalinei vežėjų automobiliais asociacijai „LINAVAL“, Lietuvos keleivių vežimo asociacijai, Transporto inovacijų asociacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Respublikinei keleivių vežėjų autobusais asociacijai, akcinei bendrovei „Via Lietuva“ ir Lietuvos transporto saugos administracijai.

Vidaus reikalų ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Finansų ministerija, akcinė bendrovė „Via Lietuva“, Lietuvos savivaldybių asociacija ir Lietuvos transporto saugos administracija Projektą suderino be pastabų.

Iš dalies atsižvelgta į Teisingumo ministerijos, Aplinkos ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Lietuvos žemės ūkio tarybos, Konkurencijos tarybos, Lietuvos vežėjų sąjungos, Lietuvos nacionalinę vežėjų automobiliais asociaciją „LINAVAL“, Transporto inovacijų asociacijos, Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacijos, Lietuvos keleivių vežimo asociacijos, Lietuvos pramonininkų konfederacijos pastabas ir pasiūlymus.

Š. m. rugsėjo 26 d. Susisiekimo ministerijoje įvyko susitikimas su suinteresuotais socialiniais partneriais, kuriame buvo aptarti kelių rinkliavos dydžio nustatymo klausimai.

Nutarimo projektas patikslintas pagal papildomą Lietuvos mėsos perdirbėjų asociacijos, Lietuvos grūdų perdirbėjų ir prekybininkų asociacijos, asociacijos „Lietuvos maisto pramonė“, Lietuvos pienininkų asociacijos „Pieno centras“ ir Lietuvos paukštininkystės asociacijos bendrą pasiūlymą bei Lietuvos pramonininkų konfederacijos siūlymą.

Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos nebuvo atsižvelgta, pateikti derinimo pažymoje.

2025-12-02 tarpinstituciniame pasitarime Teisingumo ministerija ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė išsakė esminę pastabą dėl specialaus kelių rinkliavos dydžio nustatymo siejimo ne su tam tikro tipo transporto priemone, o su tam tikrais subjektais, kurie naudoja ar valdo transporto priemones, kad toks reguliavimas laikytinas išimtimi iš KPPPFĮ nustatyto kelių rinkliavos nustatymui skirto reguliavimo, todėl turėtų būti įtvirtintas tik įstatyminiu lygiu.

Atsižvelgiant į tarpinstitucinio pasitarimo metu išsakytą pastabą, kartu su antriniu Nutarimo projektu pateiktas Vyriausybės posėdžio (protokolo) sprendimo projektas, kuriuo siūloma pavesti Susisiekimo ministerijai iki 2026 m. gegužės 1 d. parengti ir pateikti Vyriausybei svarstyti kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pakeitimo projektą, siekiant sudaryti sąlygas Vyriausybei nustatyti kelių rinkliavos dydžių ūkio produktų, skirtų tolesnei maisto produktų ar ne maisto produkcijai realizuoti naudojamų transporto priemonių, elektra, vandenilio dujomis, biometanu varomų transporto priemonių naudojimui mokamais keliais.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Vadovaujantis tarpinstituciniame pasitarime priimtu sprendimu, siūloma Nutarimo projektą kartu su Vyriausybės protokolinio sprendimo projektu teikti svarstyti Vyriausybės posėdyje.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Jurgita Vitė

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas